

زمین جاگدی

اقبال سوکڑی

سرائیکی زبان دا "دیوتا" شاعر

مصوری فطرت دی عالمگیر زبان ہے تے شاعری اچ خیال، احساسات (Preceptions) کول لفظیں نال پینٹ (Paint) کر کے کب توں تصویر، کب توں جہان تخلیق کرن ہوندے۔ جیوں قص کول "اعضاء دی شاعری" آکھیا گئے، ایویں کئی سوسال پہلے کیوں دے سامو نائڈس؛ مصوری کول "خاموش شاعری" تے شاعری کول "بولن والی مصوری" دا ناں پڑتا۔ احساسات اچ جمالیاتی (انسائی، معنیاتی) یا طبیعی احساسات دے مختلف عناصر کہیں شعر اچ نہ ورھے وگن تاں شعریت دا برآمد ہون تفریباً نامکن ہے۔ بڑس؛ کیوں تے احساسات یا جذبات دا ترجمان اوں ویٹھے ہسی چڑاں کہیں مصور دے ہتھ آسی، تاں "کولاژ" (Collage) کول رنگیں دی توین علاوہ کیا ناں پڑتا وچ سکدے؟ کب "دیوتا شاعر" لفظیں دی خاص ترتیب نال ہیرے ویٹھے فطرت دی رنگین نال گلہ مہاڑا منڈھ ہدھدے تاں توں جہان تخلیق کریندا پیا چلے تے اقبال سوکڑی سکیں کول سرائیکی زبان دا "دیوتا شاعر" آکھن میڈے واسطے کب اعزاز ہے۔

سوکڑی دی شعریات (Sokri's Poetics) اچ "جمالیات" (Aesthetics) انسانی ادراک تے بشر دی مادی تاریخ دے وگھریے ہوئے معنی اچ موجود ہے۔ اقبال سوکڑی دا جمالیاتی ادراک (Aesthetic sence) تاریخی مادیت نال مجودیں ہوئیں رومانویت دے بجائے وگھریے (Altruism) دوستر کریندے ہیرھا اٹھیں دی بشر دوستی (Altruism) کول نشاہ کریندے۔

رولاں ہاتھ دا تصور؛ "کھاری دی موت" (Author, Death of) تے ڈاک دریا دا فلسفہ؛ "موجودگی دی مابعد الطبیعیات" (Metaphysics of presence) کب پئے توں اچ دی ہون تاں آنون والا قاری تے آنون والا وقت معانی دی موجودگی/ناموجودگی (Presence/Absence) نال ضرور جوئے ہون۔ ایں بنیاد تے اچ؛ اقبال یا ایں مرتبے (Calibre) دی شاعری کول آنون والیں کئی سو سالیں تے وگھریا ہویا تصور کیتا وچ سکدے۔

پارٹس شاہ بخاری

SaraiKikiTabaan.com

زمین جاگزی

اقبال سوکزی

اوندے پیریں وی گھنگرو بھادے ہون
میڈے سر تیں وی بھجھ دا تھال ہانگی

زمین جاگدی

اقبال سوکڑی

اردو سخن پاکستان

آرٹ لیٹڈ، اردو بازار چوک اعظم (ایف) فون: 0302-7844094
اسٹاکس: فائن ٹیکل کیشور، آس 16-11۔ یکینڈر رڈ پوس بائس، ڈیوس روڈ لاہور

اقبال سوکڑی

3

زمین جاگدی

کتاب ہرگز ہے

انتساب

جاگدے لوکیں دے ناں

اردو سخن

زیر مطالعہ کتاب اقبال سوکڑی کے ایما پر طبع کی گئی ہے اور اس کے جملہ
حقوق اور ذمہ داری انہی کو سنبھالنی ہے۔ ادارہ اردو سخن ڈاٹ کام کی ہمیشہ سے یہ
کوشش رہی ہے کہ قارئین تک بہترین اور انٹراڈ سے پاک ادبی مواد پہنچایا
جائے اور اس ضمن میں ہر امکانی کوشش کو بروئے کار لایا جاتا ہے تاہم طبعی
نظامی کا خیر مقدم کیا جاتا ہے تاکہ آئندہ اہتمام میں اس کی درستگی کی جائے۔

(ادارہ)

اقبال سوکڑی

2

زمین جاگدی

- 11 پتہ نہیں عرش میں کیا ہے پتے آسان کجماں ہے
13 نہ ہون کوئی چور باقی رہ گیا ہے
14 ہوا کچھ تیز تھیون پئے گئی ہے
15 ظلم دی ہر مثال تے رو پیئیں
17 جے دعا بے اثر ولی آسی
18 جے دریا ننگ تے مُردہ ہو پیا ہے
19 ہون کوئی کال بات نہیں یارو
20 میں زبوج نہ ہاں نہ زیر اراج ہاں
22 جتھ گئی ہی نظر سمندر ہا
24 مٹی، پانی، ہوا سمندر ہے
25 کپ طبیعت دے لوک سب کائینی
26 ازل توں رہ گئی دیوچ منزل کوں سکٹی ہی
27 ادتاں ایں سیڑی بھال تے بیٹھے
28 جہالت جتھ چلتی ہی کرائیں بے باک اڈ دی ہے
29 چہرے چہرے تیں ہنجوں دے گاسے ملیے
30 نہ گناہ وچ رہی نہ ثواب اراج رہی
31 ایویں لگدے اندھاری رات آسی
32 بھوکس توں آسان کتنی دور ہے

ملن دے پتے

ناصر نیوز انجینی، ڈیرہ غازیخان
ہمدرد کتاب گھر، تونسہ

ناشر: اردو سخن ڈاٹ کام پاکستان

نومرد اول: 2020ء

حقوق شاعر کنون ہتھیکے ہن

تحقیق — زمین جاگدی ء

خاتق — اقبال سوکڑی

کپور — شہریار ناصر

چماپ — جولائی 2020ء

چماپ خانہ — شہریار ناصر پرنٹرز ملتان

نمل — 400/- روپے

(20 پورہ 25 ڈالر)

اردو سخن

آرٹ لیڈ، گلز کالج روڈ، اردو بازار، چوک اہم (لیہ) فون: 0302-7844094
اسٹاکس: فائن ٹیلی کمنیوٹیشن، 11-16۔ کینڈل ٹورڈ ایس ہائس، ڈی ایس روڈ لاہور

urdsukhan@urdsukhan.com
www.urdsukhan.com

- 58 دعائیں دے رہے ہیں، چیتا آزل گیا ہے
59 کے چبڑی بے قراری توں ڈیہدا کھڑے
60 جتھاں خلقت نوں جتھاں ڈاتاں نویاں
61 عبادت ضبط تھی ویسی، دعائیں تے بین لگپ ویسی
63 وقت چنگے دی بھال بھالیں نہ
65 جیکر ہک تھی وچوں کیا کیا نظر آسی
66 روح نال نہ روح بے رچی
67 میڈے دل وچ جوہن ارمان کھولال
68 بے میڈی گول وچ گولی ودی ہے
69 کوئی جبہ، کوئی دستار کائینی
70 او گھر وہا کہ نکولال ہانگی
71 او کیوں آوے بے اوند اچھیر کائینی
72 کتھائیں کول تاں بت دے سفر مار ڈیندن
73 پل ونڈیندا ہے، پل سوالی ہے
74 نہ یقین اچ تے نہ گمان اچ ہا
75 چند رسو نے دانہیں، سجھ وی چاندی دانہیں
76 کجھ دواہن جیرھے پسر دے نہیں
78 ڈیہنہ تاں گزریا گئے رات پیٹھی ہے
79 توں بے آکھیں سوال کر ڈیواں
80 سن کے ساڈی انا کھڑے ہا ہرو
82 ساکوں بھالاسو میل تانٹی ہے

- 33 جیرھی چڑھدے سجھ کول کھا گئی ء ایں رات دا جائزہ کھنواں ہا
35 جوگ رووڈی جنیں ڈیہنہ دی جوئی گئی
36 تپڑا میڈا الا چاتی ودی ہے
37 سٹروں کجھ کون کوری تھی ہے
38 اوتاں سکد او دا ہے ساویں کول
39 غزل ہے ذہن وچ انگی کھڑی ہے
41 زندگی دیاں سزائیں کھڑیاں ہون
42 عرش تیں کوئی دعا ودی ہوئی
44 فلک توڑے سزباری رکھسی
45 میں کڈاں اپنی ذات کیتے ہم
46 نہ ہن گری نہ ہن سردی ودی ہے
47 کنیدیں کنیدیں رات گزار دی ویندی ہے
48 بے دریائیں، سمندر دوولیا آ
49 چھیے اونیں وی ہیں، گل کے گزاروں
50 کہیں دریا توں بے تیں رستہ بند اگئے
51 جڈاں نکلتے تے وچ ادراک ویندے
52 اسماں وکدے بزار اچ آگئے ہیں
53 دیواراں جاہ نہیں ڈیندیاں پچھاویں جاہ نہیں ڈیندے
54 رُوح بے چاری تھکی ودی ہوئی
56 پاندھی اپنی چال تے ٹردے آمدے ہن
57 توڑے گزراں بے چسی ودی ہے

- 112 قیامت تین غلامیاں کون چاہندے
- 113 موت داصر فڈراندھارا ہا
- 114 اداں تاں اسان ہوں سیانا ہے
- 116 ایکاں وت یا کوئی آندی کھڑی ہے
- 117 عشق تاں عشق ہے کہیں شخص دی جاگیر تاں نہیں
- 118 میڈے ساگے نداویاری رکھے ہا
- 119 اسان مندراں نے ڈیہدے، اسان والے نے ڈیہدے
- 121 اج کوں ڈیہدے ہیں کل نے ڈیہدے
- 122 چھر کی آئی ہئی تاں بھر گیا ہوساں
- 123 وڈا گند رے ادھورے پول ڈیہدے
- 124 زندگی نال رل ندگئی ہووے
- 126 پہلے اوکوں وی ڈرلگا ہوسی
- 127 جیڈے گئے ہیں خدا نظر دا ہے
- 128 چھوٹے چھوٹے خیال رکھدے ہیں
- 129 ڈیہدیں ڈیہدیں جو حال رکھ ڈیہدے
- 130 تیڈا ہر جاہ ظہور ڈیہدی ء
- 132 اے ہی کال ء نمازیاں تھی گیاں ہن
- 133 یقین اپنے گمان اج سم گیا ہے
- 135 میخانے توں میخوار بے سارے نکل آسن
- 137 جتھاں دریا کوں بھاگدی گھڑی ہے
- 138 فڑے ہیں تاں یا دکیا آسی

- 83 جسم جادو بازو ج ریلی ہئی
- 85 ساڈے ساگے تے سر نکلدے ہن
- 87 اونجیں اردار اداں پار بیٹھے
- 88 یاد سروج نتاں دسارے ڈے
- 90 ندا با بھانویں با دارستہ ہا
- 92 روشنی نال کچھ گھرا گھالیے گئے
- 93 دل گناہ گار دین تے آگئے
- 94 سُن سگسں ہاتاں حال فڑے ہن
- 95 بھدی پہلی چمک ڈنھی ہا ہے
- 97 میڈی ہر سوچ ادرھڑکے اداں راج آگئی ہوسی
- 98 چچا نوں میڈا اپٹا نہیں، میڈا بیکر پر آیا ہے
- 99 پچو مریندا ہے، ما مریندی ہے
- 101 خیالیں کوں جتھاں پھا شاں ملیاں ہن
- 102 بزار راج آکر آئیں کیا کیا نہیں ملدا
- 103 کئی وی اپنے دھیان وچ کا کئی
- 105 چاں اداں مکان وچ آسی
- 107 ذہن دی وچ خیال پاتی ہئل
- 108 سوچ سو دھا خیال کھس گھتدے
- 109 رزق وچ کول، وچ تیاری کر
- 110 بھاویں لاہی تیں ہیں، بھاویں چاڑی تیں ہیں
- 111 نا پاک نکلسی ند کوئی پاک نکلسی

پتہ نہیں عرش تیں کیا ہے پتے اسان کججاں ہے
ستاریں تیں جیرھا عُردا ودے انسان کججاں ہے

اساں پہلے کنوں ہیں ہک وڈے طوفان دی زد اِج
جیرھا آہدے ودن آسی بیا طوفان کججاں ہے

اُوں آکھیے اِج دی محفل وچ نواں اعلان کرٹے میں
اساں بیٹھے ہیں ساہ جھٹن کے پتے اعلان کججاں ہے

نہ اے کہیں من نیت اِج ہے نہ اے مندر مسیت اِج ہے
اے دل کافر تاں پہلے ہا مگر بیمان کججاں ہے

- 139 ساکوں اُوں راہ کنوں گزاریا گئے
140 اوندہ کہیں دی ارمان تے پیٹھن
141 روزدا امتحان ماری گئے
143 میڈ اھسیدے اگر نقصان کر ڈے
145 اِج نبی آیاتاں کل ضرور آسی
146 جیڑی شادی دی ویل چائی آئے ہیں
147 ہن غریبی خیال کھاندی ہے
148 ڈھیر سارا سفر کھڑا ہوی
149 اوتاں آکے دلیا گیا ہوی
150 اُوں ڈکھئے تاں چُپ چُپتا با
152 زندگی مختصرودی ہوی
153 سوچیں دی سکرات کول ڈکھ کے کھلدے ہیں
155 کہیں دے لب تے اتھاں دُعا کائینی
156 آبشاریں کول شور کھاوہی
157 میز، کاغذ، قلم اومیں لاتھن
158 یکے یاریں دیاں دیداں ڈیکھو دیاں ہن
159 اپنا چولا آپ چریندے رہیند اومندے

نہ مہن کوئی چور باقی رہ گیا ہے
ہلکی وچ شور باقی رہ گیا ہے

وجود اچ پہہ گیاں جتئیاں بیماریاں
اے دل کمزور باقی رہ گیا ہے

خبر ہے کہیں دے ہتھ آوے نہ آوے
پتنگ بے ڈور باقی رہ گیا ہے

درختیں خوف توں بھوکیں مل گھدی ہے
ہوا دا زور باقی رہ گیا ہے

میڈی وتی اجاں تس توں نہ مری
اجاں ہک بور باقی رہ گیا ہے

اتھاں سمجھ آ کر امیں میڈیاں نویاں غزلاں لکا ویندے
خدا جاٹے میڈے کرے دا روشن دان کجھاں ہے

اے شے چنگی ہے پیویں نہ جیکر پیویں تاں جیویں نہ
میکیوں گھل مل دیوچ رکھدے میڈا نگران کجھاں ہے

میڈی وتی دے لوکی عیش وچ ون طیش وچ وی ون
میڈی وتی سٹیے سے خوش نہالء خان کجھاں ہے

ظلم دی ہر مثال تیں رو پیئیں
یا میڈی ڳال ڳال تیں رو پیئیں

اے تاں پرچہ تیں آپ حل کرٹے
توں تاں پہلے سوال تیں رو پیئیں

حرف لفظیں توں اَنج تھی پیٹھن
توں غزل دے زوال تیں رو پیئیں

میں تاں روندیاں یکے درختیں کوں
توں فقط ڳال ڳال تیں رو پیئیں

ہوا کجھ تیز تھیون پئے ڳئی ہے
اے دھرتی زخم سیون پئے ڳئی ہے

کئی قبریں توں مُردے باہر آگئے
ولا مخلوق جیون پئے ڳئی ہے

چرھی ڳاں تیں اُمید ہی کھیر ڏیسی
اد اپنا کھیر پیون پئے ڳئی ہے

میکوں اے زندگی کوئی خبر نہیں
کیرھے پاسے دونیون پئے ڳئی ہے

اوڏو کائنات پئی ڳاندی ہے سخی
کوئی سُر تھئی سسز یون پئے ڳئی ہے

جے دعا بے اثر ولی آسی
کیا تھیا اپنے گھر ولی آسی

سجھ کوں شیشہ ڈکھال نہ اتنا
چھنک تیڈو مگر ولی آسی

موت نلدی نہ ہئی ٹلی بگئی ہے
ہنٹاں تاں چیکاں نہ بھر ولی آسی

رات جے ہے تاں رات ہووے پئی
ڈر ہے قاتل سحر ولی آسی

لوک وتی دے باہر چھوڑ آسن
تیڈی وتی اگر ولی آسی

میں تاں زخمی ہاں تیں کنوں پہلے
زخم اپنے ڈکھال تیں رو پیس

میں تاں دریا دے گیت لکھٹے ہن
توں تاں لڑھدے ہوئے مال تیں رو پیس

اپنا چہرہ نظر نوی آیا
میکوں شیشہ ڈکھال تیں رو پیس

بُسن کوئی پگال بات نہیں یارو
کہیں دے چہرے تیں وات نہیں یارو

کیوں لپھڑو دے ودے ہیں گلین وچ
تجھ سچا کا ہے رات نہیں یارو

اوندی میڈی تاں صرف سنگت ہے
او میڈی شاملات نہیں یارو

سارے بندے برو برابر سُن
کہیں دی گئی ذات پات نہیں یارو

وقت کہیں لو کھڑا نہ رہ ویسی
وقت کہیں دا مسات نہیں یارو

جے دریا سک تیں مُردہ ہو پیا ہے
سندر ہک پڑویاں رو پیا ہے

میڈیں اکھیں دے وچ ساری خدائی
ایں دھرتی تیں جتھاں ہے جو پیا ہے

تیں شہنائی کون گگھی پئے گئی ہے
ہنجوں وچ کوئی میندی لو پیا ہے

میڈا مچھیے کہیں تاں کھل کے آکھیں
او ڈیکھ ! او ڈیکھ پاگل او پیا ہے

کوئی میکوں سچاٹے نہ سچاٹے
میڈا ہتھ میڈا چہرہ دھو پیا ہے

میں تاں خود آپ اپنی محفل ہاں
میں نہ تھولیں دے دج نہ ڈھیر اچ ہاں

عشق سو سال اکھ نوٹیدا نہیں
میں اُہاں اچ نہیں میں دیر اچ ہاں

میں تاں ہاں لفظ لفظ نظمیں دا
میں تاں غزلیں دے شعر شعر اچ ہاں

میں زبر دج نہ ہاں نہ زیر اچ ہاں
میں ہوائیں دے ہیر پھیر اچ ہاں

تیڈی وتی دیاں گائیں ودیاں جیون
میں تاں چھیڑو ہاں روز کھیر اچ ہاں

تیں توں کنڈیں پواوی کیا منکساں
تیڈے پلو دے بیر بیر اچ ہاں

میں تاں پھل ہاں توں میڈی قسمت ڈیکھ!
تیڈے ہتھ دی بٹائی چنگیر اچ ہاں

کیوں کاغذ دیاں ترہیاں کشتیاں
توں ذرا غور کر سمندر ہا

جے سمندر دے پٹھ بھا ہئی پئی
بھا دے اندر مگر سمندر ہا

او تاں چھرا کا ہا پٹھ گئے سنگتی
او دتھوں گئیں تر سمندر ہا

دتھ گئی ہئی نظر سمندر ہا
پیلے ہر کہیں دا گھر سمندر ہا

ساڈی کاوڑ تاں جھیل جتلی ہئی
اوں سمندر دا شر سمندر ہا

جھاگ کے پار ونج کھڑاں ڈٹھم
کھیل کے آکھیم پلر سمندر ہا

اوں تاں وتھ ہئی فقط ہگی جتلی
درمیان اچ مگر سمندر ہا

ہک طبیعت دے لوک سب کائے نی
ہیں اتھاں آپ کوئی عرب کائے نی

او جو مدت کنوں اَلیندا نہیں
اوندے چہرے تیں بھانویں لب کائے نی

او جے میڈے تاں میں نمی اوند
اے زمانہ اجاں عجب کائے نی

شہر وچ کون کہیں دا سونہاں ہے
ہیڈی وتی تاں اے غضب کائے نی؟

مینہ مگیے سے تاں مینہ وی نہیں ملدا
اتھ پیسیر نی آئے تاں رب کائے نی؟

اے وی کہیں دیاں سیکھالتاں ہوسن
اے رُسیماں تاں بے سبب کائے نی

مٹی پاٹی ہوا سمندر ہے
کیا سمجھدیں جو کیا سمندر ہے

لفظ اوندے کنڑیں کنڑیں مینہ دی
اوندے منہ دا آلا سمندر ہے

ڈوہیں پاٹی دی گول وچ ہاے
سڈ کے آکھیے سی آسمندر ہے

ہک سمندر دے پار وچ ڈیکھیں
ول سمندر ولا سمندر ہے

نکے ہالیں دا پتو کوئی شے ہے
نکے ہالیں دی ماء سمندر ہے

او تاں ایں میڈی بھال تیں بیٹھے
جیویں بگلا چھٹال تیں بیٹھے

اوں تاں سارے سوال حل کرڑن
او تاں پہلے سوال تیں بیٹھے

ہال کوں اساں کیا ٹھگالوں ہا
ہال ساکوں ٹھگال تیں بیٹھے

کون پیلوں چٹن ونجے آخر
جن تاں ہر چال چال تیں بیٹھے

ساڈے پکے تاں چھل گھدے ظالم
اپٹا پنکا سنبھال تیں بیٹھے

او جیرھا میڈے در تیں آ بیٹھے
اٹی ہر چیز گال تیں بیٹھے

ازل توں رہ گئی سفیریں دیوچ منزل کوں سکٹی ہی
اے بے بختی زمین آخر فلک دے نال کٹی ہی

میڈے چہرے تیں محرومی دیاں چھایاں چھاپ گئے کوئی
اچاں نوٹو گرافر تاں میڈی تصویر چھکٹی ہی

میڈے صحن اچ تاں تھی گئے کابلی نکریں دا جنگل ہن
ٹرن خود اپنے پیریں تیں میڈی اولاد سکھٹی ہی

میڈا کل رات دا ظالم جگارا ذہن تیں گھرو گئے
میکیوں اچ یاد دل آئے گئی غزل اوں رات لکھٹی ہی

او آئی ہی دور توں میکیوں ملن پگھیں کرن کیتے
میڈا گھر ہاکھائیں کونے ناکھائیں او رات نکٹی ہی

چہرے چہرے تیں ہنجوں دے گاسے ملیے
اتجھیں موسم کوں وی لوک پیاسے ملیے

جے ملی ہاڑ مانہہ دی پناکی ملی
ساڈے ہتھیں کوں وی گرم کاسے ملیے

پہلے پہلے تاں چاٹاں چھاٹاں ملیاں
بعد وچ گھوڑے گھوڑے دلا سے ملیے

ہال گھر وچ مٹھائی کوں سکدے رہے
اوڈو قبریں تیں ٹافیاں تپاسے ملیے

لوک آہدن اے اپٹا مقدر تاں ہے
کہیں کوں ہنجوں ملیاں کہیں کوں ہاسے ملیے

جہالت جتھ چلتی بن کرائیں بے باک اڈدی ہے
اوں دھرتی تیں تباہی توں ہمیشہ خاک اڈدی ہے

کیوڑ وچ کرائیں سو میل تیں چھوڑیں تاں ول آسی
چکوری چندر دو تھی تھی کرائیں غمناک اڈدی ہے

اوازاں این ہوا وچ نال ہک بے دے گزردیاں ہن
جیویں ہک شہر توں بے شہر تائی ڈاک اڈدی ہے

تیکوں جے کار دا ہارن سٹیندے این تاں ہوندا نہیں
اتھاں مظلوم لوکیں دی ہوا وچ پاک اڈدی ہے

توں اپٹے آپ کو جتنا کانونیں لگ نوں سکدا
جیویں شیشی کولوں خوشبو اڈا کے کاک اڈدی ہے

ایویں لہدے اندھاری رات آسی
میڈی دتی عذابیں وات آسی

کھرون تھئے لوک ایویں انتظار اِج
چیویں اسمان توں سوغات آسی

میں ایں کائنات توں باہر نکلساں
میڈی راہ وِج نویں کائنات آسی

ولا موسم تیں کہیں اعتبار کیتے
ولا بے موسیٰ برسات آسی

او پچھدا ہے خدا دی ذات کیا ہے
اوکوں ڈسنی خدا دی ذات آسی

نہ گناہ وِج رہی نہ ثواب اِج رہی
زندگی ہی طراں دے عذاب اِج رہی

گال بُردی کتھائیں دی کتھائیں چُج گئی
گجھ نصیب اِج رہی گجھ نصاب اِج رہی

لوک پچھدے رہے کیا کتے اسمان
ساڈی ساری کمائی کتاب اِج رہی

چیویں گزری ہے گزران گزری ہی
اٹھی گزران حالت خراب اِج رہی

لوک جاگیے تاں اسمان خالی ملیے
ساری مخلوق ہن تاٹی خواب اِج رہی

جیڑھی چڑھدے سمجھ کوں کھا گئی ۽ ایں رات دا جائزہ گھنزاں ہا
کیوں لوک نہیں نکھتے سرکیں تیں حالات دا جائزہ گھنزاں ہا

اساں اٹھ تیں بہہ کے پاگل ہیں مینہ نال کھڑاواں نکھتے ہیں
جے تلکن آئی ول کیا تھیں برسات دا جائزہ گھنزاں ہا

بھانویں گھرو ہیں بھانویں ڈھل گئے ہیں سچ کوڑنٹارن دی خاطر
گجھ سوہنے چہرے ڈیکھ کرائیں جذبات دا جائزہ گھنزاں ہا

گجھ ایڈو اوڈو گول کرائیں الفاظ دے ڈھگ تیں بیٹھے ہیں
ایں کیا آکھے اوں کیا آکھے ہر وات دا جائزہ گھنزاں ہا

بھونیں توں اسمان کتنی دوری ہے
کیا میڈی کائنات پوری ہے

میں تیکوں پیار کیتلا کیتے
اے وضاحت وی کیا ضروری ہے

میڈی وتی معصوم جھیں وتی
شہر تپڈا وڈا فتوری ہے

رات ساری سنا رہیاں لیکن
ندر میڈی اچاں ادھوری ہے

ایسے ڈو چار شعر مشکل نال
اے میڈی رات دی مزدوری ہے

جوگ رووٹ دی جنیں ڈینہ دی جوئی ہگئی
اکھ اسان توں ولا نہیں ملوئی ہگئی

زندگی این طراں ساڈے ساہ کڈھ گھدے
چیویں مانے توں ماہی نچوئی ہگئی

ماء دے سینے تیں تیں بم پھٹائے سوچ گھین
تیڈی دھرتی وی زخمی تاں ہوئی ہگئی

اسان تونے دے تل دے مُصاؤر ٹیے
ستی راڈل دی روح وچ سموئی ہگئی

میڈا کمرہ تاں کھل کھل کے پڑ پڑ گیا
تیڈی تصویر کھلدی کھلوئی ہگئی

اوندے چہرے کوں ککریں دے پھل مل گئے
جیندے ہتھیں لو میندی نہ لوئی ہگئی

ہرے لوک تاں اپنے آکھیے کوں بھوئیں وچ دفنا کے سم پئے ہن
کائنات بدل کے کیا تھئی ء کائنات دا جائزہ گھنواں ہا

دے یار غضب دی محفل ہے اتھ سوہنے لوک سمو لے ہن
میں اپنا چہرہ گھن آیاں اوقات دا جائزہ گھنواں ہا

گھجھ لوک تاں اپنے شجرے کوں ہاں نال چمباڑ کے زدگی ہن
میڈی اپنی تاں کوئی ذات نہیں کیا ذات دا جائزہ گھنواں ہا

اوں در توں کیا خیرات ملی کیا ڈات ملی سوغات ملی
ہتھ خالی گھن کے دل آئے ہن خیرات دا جائزہ گھنواں ہا

سنوٹ سمجھن کنوں کوری تھئی ہے
میڈی وستی سرو ڈوری تھئی ہے

اوتوں دڑکا ملیے اچا نہ پولیس
میڈی آواز بے زوری تھئی ہے

توں مندے کڈھ ودا میکوں ، ودا کڈھ
اے خلقت کیوں تیڈی سوری تھئی ہے

تیڈے مندر کوں بھا کیوں لگی ہے
میڈی مسجد دی نکھ چوری تھئی ہے

اوکوں ڈیندے بھلا کوئی دلاسه
جمن لا دی جیڑھی چھوری تھئی ہے

تیڈا میڈا آلا چاتی ودی ہے
پتے کیا کیا ہوا چاتی ودی ہے

سندر کوں ہوا چاتی ودی ہے
بلا کوں ہی بلا چاتی ودی ہے

میں سچ آکھیا ہا کجھ کجھ یاد آندے
اوبا تختی ولا چاتی ودی ہے

توڑے اسمان ڈھانڈے کجھ نہ تھیی
میکوں ہتھیں تے ماء چاتی ودی ہے

میں اہٹی انہا تائیں مچ پیا ہاں
اے دنیا ابتدا چاتی ودی ہے

میکوں آکھیے نے تیڈے ناں دا نوٹس
کڈا ہوں آئی ہوئی قضا چاتی ودی ہے

غزل ہے ذہن وچ اُنگی کھڑی ہے
جیویں سولی اُتیں لنگی کھڑی ہے

ایں دھرتی کوں خبر نہیں کیا نہ تھیں
مدار اپنے کنوں بھنگی کھڑی ہے

اِتھاں کوئی سیر تیں آج آ نکلسی
کلی بے مہوسی چنگی کھڑی ہے

اے میڈے ناں دی تختی انت لہسی
میکیوں اولاد کیوں ہلکی کھڑی ہے

اِتھاں سچھ آ کرائیں کیوں کھڑ گیا ہے
اے دستے جس توں ہلکی کھڑی ہے

او تاں سکدا ودا ہے ساویں کوں
تہوں کچھیدے میڈے پچھاویں کوں

ہئی دی شادی تیں پگاندی اے سہرے
آپ سکدی ووی ہے لاویں کوں

ماء تباہی تیں روندی بیٹھی ہے
بال پُڈا وے نناویں کوں

میں جتھاں سر بچا کے وچ کھڑداں
وٹ آنیندے اُتھائیں کنزادیں کوں

کوئی دلاسه بھرا دا میڈو وی
جیویں ڈیندن بھرا بھراویں کوں

او پرائیاں کہاوتتاں بھل بھین
اٹھی کندھ توں اڈار کاویں کوں

زندگی دیاں سزائیں کھڑیاں ہوسن
آج کھڑیاں ہن سبھائیں کھڑیاں ہوسن

توں بہاریں کوں نال رکھ اپٹے
در کھلیسین خزائیں کھڑیاں ہوسن

اپٹی آکرس ولھیٹ کے سم تھی
باہر ظالم ہوائیں کھڑیاں ہوسن

توں جے ویندا پیس عرش تیں ڈیکھیں
ساڈیاں کتھنیاں دعائیں کھڑیاں ہوسن

بینری چھ سٹی ہی سیں آ تھی
گا تیں چھان ہن اتھائیں کھڑیاں ہوسن

مشیت کیا سٹے میڈیاں دعائیں
میڈے ہتھ کئی دفعہ جھٹکی کھڑی ہے

اتھوں تاں جی چھڑائے سے مرگئے ہیں
ولا ہک حشر دی پھٹکی کھڑی ہے

اے بجوئیں تاں اپٹے پیریں تیں کھڑی ہی
فلک دے نال کیوں لگی کھڑی ہے

میں آج اوگال کر ڈیواں تاں ٹھیک ء
جوہن تاں ذہن وچ کھٹکی کھڑی ہے

امید ء کوئی نہ کوئی ایکوں لہیسی
میڈے بر تیں ایہا پگی کھڑی ہے

یاد میڈی کپڑا ہوں تیڈے دل ایچ
کھیل کے آکھی سی ہا ودی ہوسی

روح لپھردی ہوئی صحن تیڈے وچ
ناں تاں گھن کے الا ودی ہوسی

میڈی ارتھی تاں ہل کے بچھ گئی ہے
ونج پیلوریں سوا ودی ہوسی

ڈیکھ سہی کون ہے تیڈے در تیں
روز پچھدا ہے چھا ودی ہوسی

عرش تیں کوئی دعا ودی ہوسی
یا میڈی التجا ودی ہوسی

میں تاں بے موت مر گیاں ہوساں
زلدی پھردی قضا ودی ہوسی

اچاں گونگا الا دی سگدا ہے
اچاں گونگے دی ماء ودی ہوسی

اوندے ہتھ ایچ کیاہ دی پھمسی ہے
میں توں پچھدا ہے بھا ودی ہوسی

میں کپڑاں اپنی ذات کہتے ہم
میں تہیڑی گال بات کہتے ہم

اوں میکوں اپنے وات وچ رکھے
میں وی کیا اوندے وات کہتے ہم

کون میکوں زمین تے گھین آئے
میں تاں ہی کائنات کہتے ہم

اے مصیبت دی رات ہوں خوش ہے
میں مصیبت دی رات کہتے ہم

اوندی ہک جھات ول اندھارا ہا
میں وی کیا ہکی جھات کہتے ہم

فلک توڑے سزا باری رکھسی
زمین اپٹا سفر جاری رکھسی

اوکوں گھر دیاں دیوراں کھانہ وین
کپڑا ہوں دیکھا کپڑا ہوں باری رکھسی

خبر کیا ہی اے دل بیہمان آخر
میڈے نال اے جتی یاری رکھسی

کوئی سوہنی کمائی اپنی وفا دی
چنانہہ دی لہر تے ساری رکھسی

تیں گودا بن کرائیں جو ظلم کھین
حساب ہر ظلم دا باری رکھسی

کنبدیں کنبدیں رات گزارے ویندی ہے
ات واری اے سردی ماری ویندی ہے

تیکوں سڈ سڈ آخر گگھی پے ہگنی ہے
تیز ہوا آواز اڈاری ویندی ہے

سی ول بھنپور دو لسی کیوں لسی
او اپٹا محبوب تاں ہاری ویندی ہے

ہن مخلوق دے ذہن اچ بھوئیں امب اچھاں ہے
جو سڈی ہے گال و ساری ویندی ہے

میں دریا وچ پڈن کیتے آیا ہم
میکوں تاں پک چھولی تاری ویندی ہے

نہ ہن گرمی نہ ہن سردی ودی ہے
مگر خلقت اوویں مردی ودی ہے

اے رروٹ توں تزیہ کر چکے ہیں
اکھیں وچ ہنچ کیوں تردی ودی ہے

قصور اچ ظلم تھئے ہالیں تیں جتنا
تیڈے تن تے اوویں وردی ودی ہے

اتھوں پک بادشاہ گزریا ہا آہن
اے وستی تہوں اچاں ڈردی ودی ہے

میں ایں خوش ہاں جو ہن وی نال میڈے
میڈے قاتل کوں ہمدردی ودی ہے

اتھاں میڈے خدا کوں پارتاں دن
بہشت اچ گال میڈی چردی ودی ہے

گھیلے اویں وی ہیں گل کے گزاروں
مگر ہک شام تاں رل کے گزاروں

جیکر نہیں چندر تاں چل کے گزاروں
جیکر سچھ نہیں ذرا جھل کے گزاروں

ایں میخانے دے وچ ہک رات ساری
ولا کجے کنوں دل کے گزاروں

فقیریں دیاں کہیاں پختیاں چلاکیان
شراباں پی کرائیں شل کے گزاروں

وڈے تھیوں تاں لوکی لاپ گھنسن
ایہا بھونیں ہے تاں بھونیں مل کے گزاروں

جے دریا نہیں سمندر دو ولیا آ
نتاں خود اپٹے اندر دو ولیا آ

تیکوں من دیاں مراداں مل نہ سکیں
اساں جھیں کہیں قلندر دو ولیا آ

سکندر نہیں تاں دارا نال ٹھہرہ ورنج
ارسطو نہیں سکندر دو ولیا آ

اچاں وی ہے خدا دی ہول تیکوں
چھیں مسجد توں مندر دو ولیا آ

تیکوں شاید غزل اوکھی لکھی ہے
غزل دے کہیں لکھندر دو ولیا آ

جڑاں نکتے تے پُچ ادراک ویندے
زمانہ نال میڈے ٹھاک ویندے

او ڈیکھو ہے کوئی جبریل شاید
میڈی دھرتی دی چمدا خاک ویندے

اتوں ہک ڈو قدم تیں عرش ہوسی
ستاریں تائیں کرن کوئی واک ویندے

اوں بچے کوں نہ کوئی جھنوک ڈیوے
جو پیو ماء نال تھی بے باک ویندے

میڈی دھرتی تیں ہر لہندا ہو یا تجھ
خبر کوئی سٹا غم ناک ویندے

کہیں دریا توں جے تیں رستہ بنزدا ہگئے
کوئی فرعون اگو تیں او تائیں تزددا ہگئے

ہر انگل دا ہک ہک وڈھا نپ نپ کے
بال سکول دو ویندیں ہک ڈو گنزددا ہگئے

ساہ دے درتے ساڈے انت پرلے ہن
اپنے ہتھوں ہک ہک ورقہ جھنزددا ہگئے

ساڈے گل توں خوف دے جو لے نہیں نکھتے
ویلن ویلن ساکوں ڈھکدا ونزدا ہگئے

دل توں اکھ تائیں ہک چھرکا باسیرھاں ہن
ہنچ دا پانی اکھ توں آخر جھنزددا ہگئے

دیواراں جاہ نہیں ڈیندیاں پچھاویں جاہ نہیں ڈیندے
جھن جے تائیں نہ توں اُروار آویں جاہ نہیں ڈیندے

میں اچھیں وٹ تلے ساہی کڈھن لو آ کرائیں بیٹھاں
کویلیاں جاہ نہیں ڈیندیاں کنڑاویں جاہ نہیں ڈیندے

میں اپنے آپ کوں کے تائیں ہوا وچ ویرھ کے رکھساں
زمین اسان دے تڑندے تڑاویں جاہ نہیں ڈیندے

کڈاہوں دا رول گودھا ہک مسافر جاہ کھڑا پچھدے
تیڈی وتی دے وسدے لوک بھاویں جاہ نہیں ڈیندے

اے سُر سنگیت ، فلمی گیت ، کافیاں ، شاعری ، شاعر
غزل میڈی نہ جے تائیں آپ گاویں جاہ نہیں ڈیندے

اساں وکدے بزار اچ آگئے ہیں
چلو کہیں کاروبار اچ آگئے ہیں

تیڈا تاں ہک روپیہ وی نہیں خرچا
تیڈے ہتھیں ادھار اچ آگئے ہیں

غضب دے وا جھلوڑیں ایں ولھیٹے
غضب دے کہیں غبار اچ آگئے ہیں

کئی غستان آخر پھر پھرا کیں
دلا اپنے مزار اچ آگئے ہیں

توں ساکوں پنہہ نہیں یا سانہہ رکھیں
تیڈے حصے دی ہار اچ آگئے ہیں

او میڈے کول آ کے این رو پئی
پہلے ہنجوں ڈکی ودی ہوسی

او جے کوئینی تاں کوئینی میلہ وی
اوں تاں وستی یکی ودی ہوسی

اوں نے روضے دو کیتی ہئی انگل
اوندی انگل پکی ودی ہوسی

روح بے چاری تھکی ودی ہوسی
جسم دے وچ ڈھکی ودی ہوسی

ماء دی پولی اوکوں دسرٹی نہیں
چیندے گھر گئی چکی ودی ہوسی

میکوں آکھیے سی ہن نے بچدے
خلق ساکوں تکی ودی ہوسی

اوندی چنی تیں سیپ ہا پہلے
ہن ستارے تکی ودی ہوسی

توڑے گزران بے چسی ودی ہے
اے روح میگوں اوئیں کسی ودی ہے

میڈے انگلیں اوئیں چلے تیں مندریاں
اوندے گل وچ اُوا حسّی ودی ہے

او اپٹے گھر دیاں پگالھیں میڈے بارے
یکیاں نہیں گجھ نہ گجھ ڈسی ودی ہے

نہ او سوہٹی نہ او سوہٹی دے وعدے
چنانہ دی لہر تہوں تسی ودی ہے

اتھاں شہر اچ تاں چاہ پاٹی نہیں ملدا
تیڈی وتی اچاں لسی ودی ہے

ایں بھوئیں کوں سٹ کوئی لکھی اچانک
اے نال اسمان دے گسی ودی ہے

پاندھی اہٹی چال تیں ٹردے آندے ہن
ہک ڈوجھے دی پگال تیں ٹردے آندے ہن

لوکیں کوں ہا اتنا خوف اندھارے دا
ڈیہہ کوں ڈیوے ہال تیں ٹردے آندے ہن

پل صراط توں گزرن اپڈا مشکل نہیں
لوک ہنڑیں تھیں وال تیں ٹردے آندے ہن

سال مینے ہنٹے کہیں پشمانی وچ
صدیں دے درسال تیں ٹردے آندے ہن

اسانیں توں اتریے سرخ صحیفے کئی
ویہے دی سُر تال تیں ٹردے آندے ہن

تیلیں اوندے پیر پھمیدیاں آندیاں ہن
تارے اوندی شال تیں ٹردے آندے ہن

کے جیڑی بے قراری توں ڈیہدا کھڑے
سُکئی چہارے دی ہاری توں ڈیہدا کھڑے

کجھ بے چاری سڑک تیں بھکاری بیٹی
پیہ اپنی سواری توں ڈیہدا کھڑے

کجھ خدا ہن مریندے دیکھیندے ودن
ہک خدا مارا ماری توں ڈیہدا کھڑے

عشق چکے دیاں لیراں پھلکیندا ودے
حسن گونا کناری توں ڈیہدا کھڑے

ہر جراثیم، جاہل مسیحا دا منہ
اپنی اپنی بیماری توں ڈیہدا کھڑے

علم کوں اوندے شاگرد کوہندے ودن
ملاں مسجد بے چاری توں ڈیہدا کھڑے

دعا منگدیں ہوئیں چیتا رل گیا ہے
جو مقصد ہا پچھو تیں ول گیا ہے

فرشتے پٹے لکھیے تیں نہ روون
خدا وی نال میڈے رل گیا ہے

میڈے کھیے دے وچ سکھ ہا کھوٹا
تیڈے سچ دے بازار اچ چل گیا ہے

اے دھرتی کجھ الوچک تھی گئی ہے
مگر اسمان کاوڑ جھل گیا ہے

پتہ ہی! ہی تیڈی وتی دا پٹوں
خبر نہیں کیندی خاطر تھل گیا ہے

کڈاہیں گل مرین ”آکھیا جو ہاوی“
تیڈا اقبال آخر گل گیا ہے

جھٹھا خلقت نویں جھٹھا ڈاتاں نویاں
روز تھیندن اُتھاں وارداتاں نویاں

پہلے والے ترقی پسند ایں نہ ہن
ہن تاں گالھیں نویاں ہن تاں باتاں نویاں

اساں ڈو دی ملاقات ہوندی نہیں
اوندیاں فخریں نویاں ساڈیاں راتاں نویاں

تیں تیں الزام آگئے تاں رنجا نہ تھی
لوک چیندن اساڈیاں وی پاتاں نویاں

تیڈے سمجھن کوں جانی اجاں دیر ہے
میڈے لفظیں دیاں سوہیاں سوغاتاں نویاں

کجھ لکھاریں کوں اصلوں نظر دیاں وی نہیں
ساڈے ہتھیں دیاں قلماں دواتاں نویاں

عبادت ضبط تھی ویسی دعائیں تیں بین لگب ویسی
ایں دھرتی دے خدائیں تیں ناخدائیں تیں بین لگب ویسی

اُتھاں گونگے دی ماء گونگے کوں آں آکھن توں ہٹکیسی
اُتھاں ساریں اشاریں تیں الائیں تیں بین لگب ویسی

اُتھاں نقلی بہاراں گھن کیں آسن کئی وڈے تاجر
میڈے و سبے دے رل و سدیں خزائیں تیں بین لگب ویسی

مریض اُتھ گھیل کے خود کوں کر نہہ کوں، گلکڑیاں پیسن
نکیاں ٹیکے اتے سیرپ دوائیں تیں بین لگب ویسی

اتھاں کالج سکولیں کوں اپانج کر ڈتا ویسی
قدکاریں دی تحریریں یکائیں تیں بین لگ ویسی

درختیں توں زبردستی اتھاں سجدے کرائے ویسن
اتھاں پکھی نہ اڈ سکسن ہوائیں تیں بین لگ ویسی

اتھاں جیسوں نہ جی سکسوں اتھاں مرسوں نہ مر سکسوں
اتھاں مرٹ اتھاں جیوٹ ڈوہائیں تیں بین لگ ویسی

چلو کجھ کھیل گھنوں لحظہ چلو کجھ مل گھنوں لحظہ
میڈا سانول پیڈیں الہڑ اداہیں تیں بین لگ ویسی

○
وقت چنگے دی بھال بھالیں نہ
بخت سٹے کوں ول اٹھالیں نہ

چھلے مندریاں وی روز نہیں بٹدے
گالیے ہانی ولا تاں گالیں نہ

مار ونج اپٹے کابلی کیکر
میڈیاں بیریں کر نہہ تیں چالیں نہ

چندر سخن اچ لہا تاں سکدیں توں
اے کرشمہ مگر ڈکھالیں نہ

جیکر ہک تھی ونجوں کیا کیا نظری
تیڈا چہرا میڈا چہرا نظری

جنہیں کول تہ دی حالت وچ سفر ہے
انہیں کول ریت وی دریا نظری

میں کھوہ وچ ہاں اوتے میں نی ڈیہدا
اوتوں تیں ڈیکھساں کا کا نظری

ایہو افسوس گھن گئے ہر پیہر
کڈاں بندے کول وی بندا نظری

کڈاں کرشن دی مری ول سنزیسی
کڈاں کہیں شام کول رادھا نظری

زندگی کوئی حسین تحفہ نہیں
موت آوی چکھو تیں ٹالیں نہ

اساں بیٹھے ہیں کہیں نہ کہیں پاسو
ساکوں محفل دے وچ ٹھگالیں نہ

آئے ہیں غستان وچ سکون آگئے
ساکوں نندروں ولا اٹھالیں نہ

میڈے دل وچ جوہن ارمان کھولاں
جیرھے ہن وقت دے ارمان کھولاں

مسافر بن کر انیں وستی وچ آیاں
اجازت جے ملے سامان کھولاں

کھڑی ہے رات اندر کہیں خیال اچ
اٹھاں کمرے دے روشن دان کھولاں

اے لوک اکثر اتوں تیں کیوں تکلیدن
میں کیویں ونج کر انیں اسمان کھولاں

اٹھاں قبریں خیالیں دیاں نظر سن
جے آکھو ذہن دا غستان کھولاں

جیکوں سٹ کے اے لوکی مرنہ پوون
جے حاکم دا نواں فرمان کھولاں

روح نال نہ روح جے رچی
پچھیں ڈیکھیں رولا چھی

جے ہن وی لوک نہ جاہیے
تجھ دھرتی تیں آنجھی

میڈے دیس دی ساڈی سنجی
تیکوں ساڈا بوچھن چھی

ہئے ڈکھ دی تانگہ رکھیوں
اے ڈکھ جے ساکوں چھی

اٹھاں روز کتاباں بھروسن
اٹھاں بندہ کوئی نہ کچھی

کوئی جبہ کوئی دستار کائے نی
میڈے سرتیں چلو کوئی بار کائے نی

توں ہک واری ہمالا پار کر آ
پچھیں راہ وچ کوئی دیوار کائے نی

جے نہ آویں تاں ہن دریا ہی دریا
جیکر آویں تاں پاٹی تار کائے نی

توں کیوں مونجھا نہیں اپنی بے وفائی تیں
میکوں اپنا وی کوئی اتار کائے نی

اودستی اے جیڈی کوئی خوش نصیب ہے
جیرھی دستی دا کوئی سردار کائے نی

جے میڈی گول وچ گولی ودی ہے
عمر میڈی وی کیا تھولی ودی ہے

ہوا تھل اچ ودی زلدی ہے ایویں
جیویں محبوب کئی رولی ودی ہے

شکر ہے کہیں وڈے گھر میں نی چایا
میڈے گھر وچ میڈی بولی ودی ہے

میڈے سرتیں اُوہے پٹکے دیاں لیراں
تیڈے تن تیں اُوہا چولی ودی ہے

توڑے دریا توں بچ کے باہر آیاں
میڈے سرتیں اچاں چھولی ودی ہے

میکوں ماء دا آلا اچ تائیں نی وِسرِیا
کنیں میڈے ادندی لولی ودی ہے

او، گھرو ہا کہ نکڑا پال ہا گئی
میڈے اندر پیا اقبال ہا گئی

چیرھاواں کھل کرائیں میکیوں کھوائے اج
خبر ہے اوں گرانہہ وچ وال ہا گئی

اوندے پیریں وی گھنگرو بھادے ہوسن
میڈے سرتیں وی سجھ دا تھاں ہا گئی

مسافر ہا کوئی کھڑ کھڑ کے ٹر پے
سٹی میں نہیں سزیندا پگال ہا گئی

اوندی خاطر میڈی ہر چیز اوندی
میڈی خاطر خوشی دا سال ہا گئی

کھپے کمرے دے وچ میں ہم تے میں ہم
ایویں لگدے بیا وی نال ہا گئی

او کیوں آوے جے اوندنا پھیر کائے نی
لگا آوے تاں اوکوں دیر کائے نی

چڈو پیر ہن اڈو سر کیوں نی میڈا
ایویں لگدے میڈا سر پیر کائے نی

اتھاں ہر چیز عامء کیا گھنچے
اتھاں ہے رکھیر لیکن کھیر کائے نی

دختیں وچ مرؤت ہے ای کائینا
کرینہہ تیں صرف ڈیہلن بیر کائے نی

او کیوں میڈی غزل وچ آن بیٹھن
جنہیں لفظیں تلے کوئی زیر کائے نی

خدا ہکء مگر اوندی خدائی وچ
زرے جتنے خدا ہن ڈھیر کائے نی

پل ونڈیندا ہے پل سوالی ہے
اج دی چوکھٹ تیں کل سوالی ہے

جھٹھاں جھنگی ہے بخت والیں دی
سامنے ہک محل سوالی ہے

اے جو ہالیں دا بنج ہے ویڑھے وچ
وقت تھی تھی کے شل سوالی ہے

ایویں دستک سٹی سی تھوڑی جھئی
کھل کے آکھیے سی دل سوالی ہے

روز ہے حاضری فقیریں دی
روز تو نے دا تل سوالی ہے

لفظ ہوندا تاں میں نمی ہوندا
لحظے لحظے غزل سوالی ہے

کنھائیں کوں تاں نت دے سفر مار ڈیندن
کئی گھر جے راہندن تاں گھر مار ڈیندن

سیاٹے تاں لوکیں دے شراج نی پوندے
سیاٹیں کوں لوکیں دے شراج مار ڈیندن

بلا وجہ پدھڑیں پدھیدیاں نہیں ماواں
نکے ہال جاگن تاں ڈر مار ڈیندن

میں کمزور کہیں ڈینہہ جے اڈراک ہوواں
پکھی میکوں کاوڑ توں پر مار ڈیندن

صدا کہیں سوالی دی سٹین بگلی وچ
وڈے لوک نفرت توں در مار ڈیندن

چندر سونے دا نہیں بچھ وی چاندی دا نہیں
حال کوئی ہن تاں مخلوق ماندی دا نہیں

روح ویندی دا نہیں موت آندی دا نہیں
آسرا کوئی دیوار ڈھاندی تاں نہیں

اے زمانہ تاں ہے ریڑھے لوٹے جھیاں
اے تاں روندی دا نہیں اے تاں گاندی دا نہیں

کیا کراں تیکوں جیکرے جگارے ملن
تیڈے سر دا قصور اے سراندی دا نہیں

اپنے چولے کوں کھیہ لوائی ڈیکھ گھین
ہتھ وی سنگتی اتھاں جیب واندی دا نہیں

نہ یقین اچ تے نہ گمان اچ ہا
اے تماشا جھیاں جہان اچ ہا

نہ زمین اچ نہ آسمان اچ ہا
جس جتنا میڈے مکان اچ ہا

کچھ الائے سے تاں کیا الائے اسماں
بس دا شیشہ تاں درمیان اچ ہا

چھ تیں چھالا پیا تاں کل پئی ہے
تلخ لہجہ میڈی زبان اچ ہا

مفت میں کیوں ملام وچ آیاں
سارا رپھڑ تاں خاندان اچ ہا

عرش تیں ہم تاں اُتھ قیامت ہی
آدی اُتھ وی امتحان اچ ہا

کچھ فرشتے اٹھائیں وی لاتھن تھئے
سب فرشتے اُتوں اُتردے نہیں

ایں بگلی وچ کھڑیں تاں گل وپسین
کہیں کوں اے در کڈا ہیں پکڑدے نہیں

کچھ تاں غزلیں بے ہوش کر چھوڑیے
کچھ میڈے یار جو وسردے نہیں

راہ اڈھے ہن سفر اڈو ہو جتنا
ہن مگر قافلے گزردے نہیں

کچھ دوا ہن جیرھے پسر دے نہیں
لوک پیندن ضرور مُردے نہیں

ماڈاں شکلاں بٹا کے تھک ویندین
ہاؤ پکاریں توں ہال ڈردے نہیں

کچھ زناؤر ڈڈھپ دی آکڑ وچ
اپنے حصے دا گھا دی چردے نہیں

اپنی وتی دا حال ڈے سانول
ساڈی وتی تاں سجھ اُبھردے نہیں

توں جے آکھیں سوال کر ڈیواں
بزم دے وچ کمال کر ڈیواں

تیکوں آکھیا تاں ہم اے دل تپڈے
ہیا کیا انتقال کر ڈیواں

تیکوں پیہوں چٹن دا ہوں شوق
سارے وٹ جال جال کر ڈیواں

چندر کوں بے مثال کیوں آہن
آ تیکوں بے مثال کر ڈیواں

بھل جو گنیں میکیوں بے خیالی وچ
میں تیکوں ہم خیال کر ڈیواں

ڈینہہ تاں گزریا گئے رات بیٹھی ہے
اپنی قسمت دی ذات بیٹھی ہے

اوندے اندر دی ہک حسین لڑکی
پندی ہوئی کہیں کوں جھات بیٹھی ہے

پال ہالیں دی ماء اُتے ستر
گھر دے وچ کائنات بیٹھی ہے

شہر وچ کون کیا ہے مسئلہ نہیں
دستیں وچ ذات پات بیٹھی ہے

دھرتی ٹھہری تاں نہیں سمندر تیں
اج تلک لوڈیں وات بیٹھی ہے

اج نجوی اوندی گلی آسی
اوکوں آکھو جو آ کھڑے باہرو

ڈردا بیٹھاں مسیت دی گکھ تیں
باہر نکلاں خدا کھڑے باہرو

اساں اندر دے غیر تھی گئے ہیں
او تاں پٹکا وٹا کھڑے باہرو

سن کے ساڈی انا کھڑے باہرو
کون متلدا دعا کھڑے باہرو

گھر خموشی رنگ سم گئی
کہیں دا بارا آلا کھڑے باہرو

ہٹھ دا پکا فقیر ویندا نہیں
دنج کے آکھیم دلا کھڑے باہرو

گھر دو ویندیں جواب کیا ڈیسی
بال پیسے دہا کھڑے باہرو

ساکوں بھالا سویل تاٹی ہے
وقت ڈیوے دا تیل تاٹی ہے

قد میڈا امتلا ودھایا گئے
جو سمندر ہے چیل تاٹی ہے

لیڈی بارش ہے بند بھریا کوئے نی
پاٹی اکھ دی کسبیل تاٹی ہے

ساڈے ساہ دا سفر زیادہ نہیں
تیڈے گل دی حمیل تاٹی ہے

شاعری بے سمجھ دی نظریں وچ
ہک کھلونا ہے کھیل تاٹی ہے

جسم کولوں آزاد تھی ویسی
روح دا رشتہ وی جیل تاٹی ہے

جسم جادو ہا روح رنگیلی ہئی
اوندی آواز کیا سریلی ہئی

تیڈے بوچھن دی کوئی جھلک ہئی پئی
جھال پیلی نہ ہئی تاں نیلی ہئی

بجھ نکلدے دو ڈیکھنا کوئے ناہ
جو کرن ہئی وڈی چچیلی ہئی

کیس ہر گئی غریب دی لڑکی
او بے چاری تاں بے وکیلی ہئی

ساڈے ساٹگیں تے سر نکلدے ہن
وستی وستی دے ڈر نکلدے ہن

کچھ قبیلے ازل کنوں وحشی
متھ کرائیں روز شر نکلدے ہن

میں نہ سفریں دے گیت پگانواں ہا
کئی میڈے ہم سفر نکلدے ہن

اے تاں اول کہیں کوں یاد نہیں کیتا
لوک تاں سر دے بھر نکلدے ہن

لفظ میڈے سمجھ نہ سکدا ہا
پگال اوندی دی بے دلیلی ہئی

اج وی سگریٹ بکھا نمی سکدا
کل وی ہتھ اج سڑی ہوئی تیلی ہئی

جسم جھرڑاٹ توں چریندا پئے
پیر دے پٹھ کوئی کوپلی ہئی

SaraiKitabaan.com

او نہیں اروار او تاں پار بیٹھے
جیندی خاطر کوئی اروار بیٹھے

سیاٹا ہر زمانے نال چلدے
او پابگل ہے جو من کوں مار بیٹھے

میڈے نال دے تیکوں میٹھے نہ ملسن
تیڈی وتی میڈا کردار بیٹھے

میں شیشہ ڈیکھ کے پڑھدا ہاں خود کوں
میڈا چہرہ میڈا اخبار بیٹھے

الاولڈ پئے گیاں کمرے دیاں کندھاں
کوئی شاعر غزل کوں ہار بیٹھے

مرضی ہوندی اگر بزرگیں دی
کئی دیواریں توں در نکلدے ہن

او بے چھانٹی کرے ہا محفل دی
میں جھنیں خاص کر نکلدے ہن

اوں نہیں چھوڑیا زمین دا قبضہ
کچھ غریبیں دے گھر نکلدے ہن

جھولی فرعون دی ہے ، اسماں ہیں
لعل نہ ڈے چمکھیں انگارے ڈے

ہجر دا بار بار نہیں ہوندا
بار ڈیویں تاں بار بارے ڈے

ہن اے دھرتی ضعیف تھی گئی ہے
ساڈے حصے دے کجھ ستارے ڈے

یا وسر دنج نتاں وسارے ڈے
جے الیندا نہویں اشارے ڈے

جے میں چھل ہاں تاں روک ڈے میکوں
جے میں دریا ہاں ڈو کنارے ڈے

آس، امید، رنج، مایوسی
میں تاں چاہنداں میکوں اے چارے ڈے

ساڈے بک توں دعائیں نہ کر وچن
شرد مزد ہیں ذرا سہارے ڈے

موت وی زندگی دی قاصد ہی
زندگی وی قضا دا رستہ ہا

میڈے ہمسائے محل بٹائے جیرھا
اوڈو میڈی ہوا دا رستہ ہا

میں جتھاں قتل تھی گیاں آخر
صرف میڈے بھرا دا رستہ ہا

نہ دا ہا بھانویں ہا دا رستہ ہا
ہک حساب اچ رضا دا رستہ ہا

لوک اسمان دو تکیدن این
جیویں آتھ کوئی دعا دا رستہ ہا

جیرھا رستہ ہا جیرھی مسجد دا
کہیں نہ کہیں انتہا دا رستہ ہا

اپنی بکل دے وچ لکائے سی چا
ہک ایہو میڈی ماء دا رستہ ہا

دل گناہ گار دین تیں آ گئے
اے وی مکہ جبین تیں آ گئے

کاری گر دی وی تھوڑی غلطی ہی
دوش سارا مشین تیں آ گئے

ہک ستارے تیں اڈ گئی دھرتی
ہک ستارا زمین تیں آ گئے

ہن سپیرا وی سر بدل ڈیوے
نانگ نچ نچ کے بین تیں آ گئے

او وی تھک تھک کے بے یقینی توں
ساڈے وانگوں یقین تیں آ گئے

روشنی نال کجھ گھر اکھالیے گئے
بلب دی جاہ اتیں چندر ہالیے گئے

منزلاں پٹ کے آہدیاں ریہاں رُک وُجو
لوک اپنے خیال اچ خیالیے گئے

ایں دفعہ کہیں دے کیتے ہا ساوٹ مگر
اساں اوگی دفعہ تیں ٹھگالیے گئے

روٹیاں اسمان توں بکی جاہ ڈھہہ پیاں
لوک ونچے گئے لوک تالیے گئے

پال ساڈے ڈراوٹ دے کیتے اتھاں
کتنے قبریں توں مردے اٹھالیے گئے

ساڈے غزلیں کوں کہیں جاہ نہ جاہ مل سگی
لفظ کاغذ تیں تھپ تھپ سالیے گئے

جھ دی پہلی چمک ڈٹھی ہے
روشنی او تلک ڈٹھی ہے

توڑے ڈو دا مزاج ناہ رلدا
بھونیں فلک نال تک ڈٹھی ہے

جھنوک جبریل دی سٹی کیا ہی
اپنے ہاں تیں زبک ڈٹھی ہے

منہ دا مٹھا مٹھاج مکدا نہیں
پھکھی پھکھی وی پھک ڈٹھی ہے

سہ سکیں ہا تاں حال ٹرٹے ہن
ساڈے ہک ڈو سوال ٹرٹے ہن

افراقری مچی گئی کیویں
لوک لوکیں دے نال ٹرٹے ہن

کون کنڈے کھنڈا پگے آخر
صحن وچ ساڈے ہال ٹرٹے ہن

او جتھاں کائنات دی حد ہے
اوتلے تائیں خیال ٹرٹے ہن

سال بکھ دے اڈے اڈے ڈیکھوں
اڈے اوڈے تاں کال ٹرٹے ہن

میڈی ہر سوچ اُدھر کے اُدھار اِج آ گئی ہوئی
میڈی تصویر وکدی ہوئی بزار اِج آ گئی ہوئی

دعا منگدیں نمازی کوں جو نگھ تیں مندر آ گئی ہے
اوندی سک اپٹی جنت دے خمار اِج آ گئی ہوئی

زمانہ چندر توں پرتیں گزر گئے کہیں خیال اِج ہا
نکل کے شہر توں تہذیب غار اِج آ گئی ہوئی

میں اپٹے من دے مندر مسجدیں دے ہاب نہیں کیے
میڈی روح تہوں حریمیں دے حصار اِج آ گئی ہوئی

چڈاں اوں دور دے وچ شاعری سنگسار کیتی گئی
غزل ہک بچ گئی ہی کہیں غبار اِج آ گئی ہوئی

جھلکدی ہے اجاں وی سوچیں وچ
میڈی ہک ڈینہہ جھلک ڈٹھی ہا سے

آئی تاں ہی لہر ہک سمندر دی
ڈو ہتھیں نال ڈک ڈٹھی ہا سے

روح اُڈرٹی بلا ہی اُڈ گئی ہے
جسم دے وچ وی ڈھک ڈٹھی ہا سے

ڈینہہ دی سختی ووی ہی چیتے وچ
رات لُہی لہک ڈٹھی ہا سے

پیو مریندا ہے ماء مریندی ہے
دوستیں دی دعا مریندی ہے

ایں بیماری تاں کچھ نہ کرنا ہا
دل مریندے دوا مریندی ہے

بھوسیں کولوں پیر کیا پٹیندے ہن
ہی کوئی شے ہے چا مریندی ہے

پہلے نہ نہ تیں قتل تھے ہا سے
ہن تیڈی ہاڑی ہا مریندی ہے

پچھاواں میڈا اپنا نہیں میڈا پیکر پرایا ہے
جیرھے گھر میں جیا جایاں او میڈا گھر پرایا ہے

میڈی دھرتی میڈا کھڑا جیندے پاوے پرائے ہن
اُتھاں کیوں خواب ڈیکھاں میں میڈا بستر پرایا ہے

اُوں آکھیا ہاتوں شور نہیں تیڈے سنگ میل کیا میڈا
اُوں شہزادی کوں ونج آکھو تیڈا شور پرایا ہے

میکوں چھرکیاں وراثت وچ میڈا ہڈھڑاں گھریلو ہے
میکوں ڈر باو بککاریں دا میڈا اے ڈر پرایا ہے

میڈے کمرے دیاں کندھاں گرکدین میں سن نمی سگدا
میڈے سرتے جیرھی خچتے اوندنا پتر پرایا ہے

میڈے سرتے جیرھی دستار ہے کہیں ڈات بخشی ہے
تیڈے تن تے جیرھا چولے اوندنا باڈر پرایا ہے

خیالیں کوں جتھاں پھاشاں ملیاں بہن
میڈیں غزلیں دیاں اُتھ لاشاں ملیاں بہن

ایں دھرتی گیت چھیڑیا ہا کڈاہیں
درختیں کوں نویاں غاشاں ملیاں بہن

میں چمدیوں لا دی لپڈی اوتری ہم
کڈاں امڑی کڈاں ماشاں ملیاں بہن

جتھاں جیندیں کوں ساڈی سرت کوئینی
اُتھاں قبریں کوں گل پاشاں ملیاں بہن

ملی اوکوں ستم دی چھوٹ ازلوں
اساں لوکیں کوں برداشاں ملیاں بہن

ہاں دی ہولی دیہات دی لڑکی
پریں کھڑ کے الا مریندی ہے

اُتھ فقیریں کوں اے بُری دنیا
دنیا داری دے ڈا مریندی ہے

زندگی کوں کتھائیں لکاواں ہا
موت دی آڑی آ مریندی ہے

کئی وی اپٹے دھیان وچ کائے نی
کون کہیں دی امان وچ کائے نی

وت کوئی حرف حرف گولوں ہا
لفظ ہک وی زبان وچ کائے نی

لوک نندر ان سچاک نہیں تھیدے
کوئی اثر کہیں اذان وچ کائے نی

ساکوں اندر دا خوف کھاندا پئے
کوئی مصیبت مکان وچ کائے نی

بزار اچ آ کرائیں کیا کیا نہیں ملدا
مگر میگوں میڈا چہرہ نہیں ملدا

چدھاروں ہک دیوار اُسری کھڑی ہے
مگر دیوار دا سایہ نہیں ملدا

ایہو جھنیں سک سکاؤت کیا کرے
جنہیں ساریں وچوں اپٹا نہیں ملدا

ایں دھرتی تیں ولا پائی دی جنگ ء
سمندر کول کوئی دریا نہیں ملدا

میڈے سرتیں قیامت اے وی ہے پئی
میگوں ملدے چڈاں تنہا نہیں ملدا

چاں اداسی مکان وچ آسی
زندگی درمیان وچ آسی

میڈی خاطر سمل کڈاہیں اُتیا
ہک ”ستارا“ سماں وچ آسی

یاد تھیڈی دی نکھ لھٹیوں ہا
اے نہ ساڈے گمان وچ آسی

ظلم دی داستان کیوں لکھوں
ناں تھیڈا داستان وچ آسی

اج میے ہیں تاں کھل گھنوں لحظہ
اج کوئی درمیان وچ کائے نی

یاد کر کر کے تھک گیاں جیکوں
او سوال امتحان وچ کائے نی

جو غزل وچ کے عرش تیں پڑھسوں
او غزل این دیوان وچ کائے نی

میں کچھ آکھیے تاں کھل کر انیں آکھس
اے سوال امتحان وچ آسی

عرش توں بے کتاب گئی اتری
او اساڈی زبان وچ آسی

تکیوں لگے جہان دی پئیء
انقلاب این جہان وچ آسی

زہن دے وچ خیال پاتی جُل
اوندے درتیں دھمال پاتی جُل

برف رُت اچ سفر تیں نکھتے ہیں
میڈیں سوچیں دی شال پاتی جُل

اتھہ الائنیں نہ الائنیں تیڈی مرضی
اپٹے منہ وچ تاں گل پاتی جُل

روح دا پرچہ بٹائی وڈا مشکل
ہک تاں سوکھا سوال پاتی جُل

رزق ونج بگول ونج تیاری کر
ہبی جاہ بہہ کے جھو نہ ماری کر

اتھ اونیں موت دی نموشی ہے
زندگی کوئی بیان جاری کر

تیڈے لہجے دے ونج تاں خامیاں ہن
آ میڈے کول بہہ کچاری کر

کہیں مصیبت دی کئی گھڑی ہووے
او گزردی تاں نہیں گزاری کر

پال تاں پھل غلاب دے ہوندن
پال تیں چاٹ نہ اُلا ری کر

سوچ سو دھا خیال کھس گھندے
او میڈے منہ دی پگال کھس گھندے

اپنے فن دا ہے اے جیڈا ماہر
منہ کھلیدیں سوال کھس گھندے

اکھ ڈکھندے تاں بھونیں لرزدی ہے
میڈیاں اکھیں دی نال کھس گھندے

او میڈا وقت جام کر ڈیندے
ڈنہہ مینے تے سال کھس گھندے

ناپاک نکلسی نہ کوئی پاک نکلسی
اسان تیں ونج بگول ایہا خاک نکلسی

توں سوچ دی مورت کوں مکمل تاں ذرا کر
دل ذہن دے تھیلے توں ہنڑیں ڈاک نکلسی

غستان دیوچ روکیں ٹھڈے ساہ نہ بھرتوں
آ شہر کوں آ ڈیکھ تیڈی پاک نکلسی

کل جسم دے تزکار کوں محسوس تاں کر گھیں
سجھ ڈیکھ گھینی اج وی غضب ناک نکلسی

فی الحال تیڈے ہجر دی رت نال ریپڑسوں
موسم وی تیڈے پیار دا سفاک نکلسی

کھلن دی ازادی ہے نہ روون دی ازادی
ہر چہرہ حویلی وچوں سہڈاک نکلسی

بھادیں لاہی تیں ہیں بھادیں چاڑی تیں ہیں
اوتے میں ڈوہیں رستے اناڑی تیں ہیں

لفظ تقسیم کیتن اُگڑوے وون
اساں زونکی ودے ہیں اُگاڑی تیں ہیں

اتھ بزرگیں دی دن دن دی گو آندی ہے
ساڈی قسمت اساں بھوئیں لتاڑی تیں ہیں

اساں چیدے ہیں ساکوں وی محسوس کر
تیڈے چولے دی بچوں ہیں کیاڑی تیں ہیں

ساڈی جھگی وی ماڑی توں ماڑی تاں نہیں
ہیں تاں جھگی دیوچ تانبہ وی ماڑی تیں ہیں

نوکری وچ تاں ہیں کتنے عرصے کولوں
مستقل تھئے نے بس ڈیہاڑی تیں ہیں

موت دا صرف ڈر اندھارا ہا
زندگی دا سفر اندھارا ہا

سڑک تیں شور شر اندھارا ہا
گھر گیوسے تاں گھر اندھارا ہا

اکھ دے اندرتاں روشنی ہئی پئی
اکھ دے باہر و مگر اندھارا ہا

کیا تیکوں ابتدا دی پئی ہوئی ہے
ڈھیر سوچا نہ کر اندھارا ہا

یاد کوئینی پرار کیا ہوسی
اتجھیں رت ایچ تاں پر اندھارا ہا

قیامت تیں غلامیاں کون چاہندے
اتھاں ہُن نیک نامیاں کون چاہندے

کوئی سڑکیں تیں لونڈے کیوں روزانہ
روزانہ خود کلامیاں کون چاہندے

بزار ایچ عشق وکدے کون گھندے
محسباں بے ملامیاں کون چاہندے

میڈے متھے تیں ہتھ چھاپیا کھڑا ہے
مگر میڈیاں سلامیاں کون چاہندے

مسیت ایچ خوف دیاں جھمراں لکھیاں ہن
نمازاں بے امامیاں کون چاہندے

چلو غستان وچ نندراں کروں ہُن
مسلل بے آرامیاں کون چاہندے

عقل دی گال سن کرائیں کھلدے
عشق پیمان بہوں سیاٹا ہے

اوندی وتی دے لوک پاہگل بہن
ہک اٹھاں خان بہوں سیاٹا ہے

لچھے لچھے خیال رکھدا ہے
میڈا نگران بہوں سیاٹا ہے

اوں تاں آسمان بہوں سیاٹا ہے
اج دا انسان بہوں سیاٹا ہے

کوئی خزانہ لکائی پیا ہوسی
کوہ سلیمان بہوں سیاٹا ہے

تیکوں میکوں رقیب گھن لہسی
او میڈی جان بہوں سیاٹا ہے

ساڈے سرتوں گزر گئے کیویں
یار طوفان بہوں سیاٹا ہے

عشق تاں عشق ہے کہیں شخص دی جا گبر تاں نہیں
زندگی خواب تاں ہے خواب دی تعبیر تاں نہیں

میں بہشت اچ ہاں مگر حور دی گول اچ زلداں
اے پرو نہر دا پاٹی ہے اتھاں کھیر تاں نہیں

تیڈے بوچھن دیاں لویراں تیڈا چہرا چمدین
ڈیکھ شامل میڈے پلکے دی کوئی لیر تاں نہیں

توں مکر دیں تاں مکر ونج کوئی وعدہ اپٹا
گال دی گال ہے اشٹام دی تحریر تاں نہیں

ناں سٹدیں میڈا تے منہ پھیر کے آکھیں ”اچھا“
ہر کوئی آہدے او شاعر ہے مگر میر تاں نہیں

ایکوں وت یاد کوئی آندی کھڑی ہے
کوئی لڑکی غزل پگاندی کھڑی ہے

میکوں پتھکدیاں کھڑیں پٹکے دیاں لیراں
تیکوں میلی چچی ٹھاندی کھڑی ہے

میڈا آسان چک ونج توں کڈا ہیں
اے دھرتی بن کتھائیں ڈھاندی کھڑی ہے

ایں شہر اچ حادثہ کوئی تھی گیا ہے
اے خلقت چوک تیں ماندی کھڑی ہے

اے وتی ہے ابو جہلیں دی وتی
میکوں اندری اندر کھاندی کھڑی ہے

اتھاں شالا اتھوں دی خیر ہووے
طبیعت اتھ جو گھبراندی کھڑی ہے

اساں مُندراں نَسے ڈیہدے اساں والے نَسے ڈیہدے
اساں فُردے تاں ہن پیریں تلے چھالے نَسے ڈیہدے

اساں ڈیہنہ رات سفریں وچ اساں غستان جنگلیں وچ
اساں گرمیاں نَسے ڈیہدے اساں پالے نَسے ڈیہدے

جھٹھاں ڈیہنہ رات کالے ہن جھٹھاں نہریں دے ٹھالے ہن
گزر دیں ہن ہر ہک ٹھالے وچوں ٹھالے نَسے ڈیہدے

اساں کھمڑیں دے لسکن وچ اساں گاجوں دے ہسکن وچ
اساں گھڑ گاج سٹدے ہن بدل کالے نَسے ڈیہدے

میڈے سانگے نہ او یاری رکھے ہا
مگر اپٹا سفر جاری رکھے ہا

ایویں لگدا ہے ریت اچ بٹڑ گیاں میں
جے دریا ہا میکوں تاری رکھے ہا

نکھر گئے او تاں میڈا کیا نکھر گئے
میڈی خاطر سزا باری رکھے ہا

او جاہل ہا میں آکھیے ہر گیاں میں
پتے کے تائیں او پھنگ ماری رکھے ہا

اُوں گھر دی کندھ اُساری تارا اٹھی
کئی دیکھا کوئی باری رکھے ہا

یکی سستی جو نندروں جاگ پئی ء
او کیویں قائم سرداری رکھے ہا

اج کوں ڈیہدے ہیں کل نئے ڈیہدے
کوئی موقع محل نئے ڈیہدے

تل تاں تو نئے دا ڈیکھ گھندے ہیں
ونج کے سسی دا تھل نئے ڈیہدے

اوکوں آکھیم اڈے ذرا ڈیکھو
کھل کے آکھیے نے چل نئے ڈیہدے

اوندے بوچھن دا سیپ سوہٹاں ہے
اپنے پکے دے ول نئے ڈیہدے

انہیں بیریں کوں جھمب سٹیندے ہیں
جنہیں بیریں تیں پھل نئے ڈیہدے

تیڈے رُخ دی کتاب پڑھدے ہیں
اٹھی تازہ غزل نئے ڈیہدے

اساں بھن گھڑدے جوش اج ہیں نہ سرت اج ہیں نہ ہوش اج ہیں
اساں اڈدے تاں ہیں مکے زمین آلے نئے ڈیہدے

اساں اپنے غلاف اج ہیں کڈاں دے اعتکاف اج ہیں
اساں اٹھیں کتابیں دے بھریے چالے نئے ڈیہدے

اساں روگی ہیں روگ اج ہیں اساں سوگی ہیں سوگ اج ہیں
اساں جوگی ہیں اپنے گل دے کٹھمالے نئے ڈیہدے

او ساڈے سامنے آندے کڈاہیں کہیں دی غزل گاندے
اساں پاگل جو ہیں ساکوں خدا گالے نئے ڈیہدے

SaraiKitabaan.com

وڈا گندرے ادھورے پول ڈیندے
دعائیں وچ پلوتے گھول ڈیندے

پکڑ گھندے کڈاہیں اڈدے کبوتر
کڈاہیں پکڑیے کبوتر کھول ڈیندے

کتھائیں رانجھو ہے رُسدے نہیں منیندا
کتھائیں راول ہے روہ وچ رول ڈیندے

کڈاہیں پندے فقیریں لو ہے شاہی
شہنشاہیں دے ہتھ کشکول ڈیندے

کوئی شے پگال ڈیوے کون گولے
کوئی شے گل ونچے تاں گول ڈیندے

چھرکی آئی ہی تاں بھر گیا ہوساں
نذر ہامی تاں ڈر گیا ہوساں

جیکوں دریا سمجھ کے لتھا ہم
او سمندر وی تر گیا ہوساں

جیڑھے ڈینہہ دانکھڑ گیا ہوساں
میں تاں اُوں ڈینہہ دامر گیا ہوساں

جیت میڈی دانکھیں ڈتے ہوکا
ہن یقین ء جو ہر گیا ہوساں

باز دے نال ہی لڑائی میڈی
چاتی چڑی دے پر گیا ہوساں

او میڈا ناں ولا ولا گھندے
کوئی نوں پگال کر گیا ہوساں

اوندو پیلا رومال بھیچا ہم
میڈے درتیں اُچھل نہ گئی ہووے

وستی وستی فقیر کیوں پھر دے
ایندی کوئی چیز بگل نہ گئی ہووے

میں توں پہلے بہشت وچ خلقت
میڈا کمرہ وی مل نہ گئی ہووے

میں سٹیے او اداس ہے اج کل
میڈی او تائیں غزل نہ گئی ہووے

زندگی نال رل نہ گئی ہووے
آئی تاں ہی موت دل نہ گئی ہووے

بگل کے ڈیکھوں بنھور سستی کوں
ستی سفریں تیں تھل نہ گئی ہووے

اوندے چھلے ونچا کے دل آیاں
میڈی مندری وی بگل نہ گئی ہووے

اندھے کمرے کوں چھوڑ کے نکھتاں
بعد وچ ٹوپ ہل نہ گئی ہووے

جپڈے چگئے ہیں خدا نظر دا ہے
یا دنیا تیں کیا نظر دا ہے

انگلیں بھن بھن کے پگال سمجھیدے
وقت گونگے دی ماء نظر دا ہے

او نظر دا تاں نہیں کتھائیں میکیوں
صرف اُوندا الا نظر دا ہے

پہلے سوچیم ہوا وی پاٹی ہے
ہُن تاں پاٹی ہوا نظر دا ہے

مسسریزم دی انت ہے شاید
اوکوں آکھاں جے آ نظر دا ہے

زخم اتنے ڈتے دوا میکیوں
زخم وی ہُن دوا نظر دا ہے

پہلے اوکوں وی ڈر لگا ہوسی
دل تاں جنگل وی گھر لگا ہوسی

بیٹھیں بیٹھیں جو اڈ پیا ہوساں
میکیوں چیری دا پر لگا ہوسی

جو تپڈے در تیں آکرائیں کھر گئے
او تکیوں در بدر لگا ہوسی

کھلدیں کھلدیں جو بھڑکھڑے ہوسوں
عام لوکیں کوں شر لگا ہوسی

آئی تاں او دی ہئی شہر کوں ڈیکھوٹ
شہر اوکوں وی بر لگا ہوسی

اوں دوا نال بچ گیا ہوساں
جو دوا بے اثر لگا ہوسی

ڈیندیں ڈیندیں جو حال رکھ ڈیندے
میڈے منہ وچ سوال رکھ ڈیندے

او جے آندے دعا کرکھ میکوں
بک پلوتا وی نال رکھ ڈیندے

میڈا رازق تاں رزق دی ونڈ ایج
میڈے حصے دے کال رکھ ڈیندے

گال جیڑھی ضرور کرکھی ہئی
گال گال ایج او گال رکھ ڈیندے

ناں گھناں میں کپڑاہیں نکھیڑے دا
میڈے منہ تیں رومال رکھ ڈیندے

چھوٹے چھوٹے خیال رکھدے ہیں
ہالیں والے ہیں ہال رکھدے ہیں

روشنی کیا خبر نہ راس آؤے
کچھ اندھارے سنبھال رکھدے ہیں

او تاں چھلے ولا ولا ڈیندے
چھلے ول ول جو گال رکھدے ہیں

او جے آسی تاں دعوتاں ہوسن
اکھ دا برتن اگھال رکھدے ہیں

ساڈیاں غزلاں ہوا دے وچ اڈ دین
جیب خالی ہے مال رکھدے ہیں

خان گزرے تاں رنگ ہے ہونڈن
ساری دستی غرور ڈیہدیء

جسم تیں روح دے نکھیرے کون
موت کھیل کے ضرور ڈیہدیء

ایویں ذہن اچ غزل تاں نہیں آندی
پہلے کہیں دا شعور ڈیہدیء

تہڑا ہر جاہ ظہور ڈیہدیء
اکھ میڈی دور دور ڈیہدیء

غرق تھیون کنوں ذرا پہلے
بیزی رو رو کے پور ڈیہدیء

توں اتھاں پہلے رہ گئی ہوئیں
تیکوں دل دل جو حور ڈیہدیء

اے اندھارا صفت جھئی خلقت
میڈے اندر دا نور ڈیہدیء

یقین اپنے گمانِ اِج سم گیا ہے
مقدر مرتبانِ اِج سم گیا ہے

اساں گالھیں کروں ہا نال سم کے
زمانہ درمیانِ اِج سم گیا ہے

میڈے لقوے توں لڑھدے لفظ کنبدن
اے بھونیں امب ء زبانِ اِج سم گیا ہے

توں ویندا ہئیں سمان اپٹا سنبھالیں
میڈا چہرا سمانِ اِج سم گیا ہے

اے بی گال ء نمازیاں تھی گیاں ہن
مگر دستیاں سیا زیاں تھی گیاں ہن

جیکر بولیں تاں نویں لفظ گو لیں
میڈیاں غزلاں پُر انزیاں تھی گیاں ہن

کر یہیں توں ولایت اُڈ گئی ہے
اتھاں چالیں کما زیاں تھی گیاں ہن

چلو ہن عرش تیں عمراں گزاروں
زمیناں ہن اتا زیاں تھی گیاں ہن

انہیں کوں میں اکھیں وچ سانھہ رکھساں
میڈیاں ہنجوں ایازیاں تھی گیاں ہن

میخانے توں میخوار جے سارے نکل آسن
ڈیہہ نال ڈکھائے رات دے تارے نکل آسن

ساہ جھنڈ کے اکھیں نوٹ کے تردے تاں ودے ہیں
کہیں موج توں کہیں ڈیہہ تاں کنارے نکل آسن

کہیں شخص دی تحریر کوں گھسچیل نہ سمجھ توں
گولیس تاں کئی لفظ کنوارے نکل آسن

اے ٹھیک ہے اج نقد وکاوٹ دا ہے موسم
اج وی تاں کئی لوک اُدھارے نکل آسن

میکیوں انصاف دی اُمید ہے پئی
میڈا منصف بیان اِج سم گیا ہے

جیرھا خود لامکاں آہدا ہا خود کوں
میڈے ڈھاندے مکان اِج سم گیا ہے

میڈی دھرتی دا ہر مظلوم بندہ
میڈی اہٹی امان اِج سم گیا ہے

او میں کولوں پچھدے میڈیں نندریں دی حقیقت
کچھ رات دے رووٹ تے جگارے نکل آسن

حالات دی گرمی وی غنیمت ہے طے پئی
تجھ کوں نہ ہنا سخت اندھارے نکل آسن

میں آکھاں چا میں آپ سکندر ہاں ڈکھا ہے دل
اُوں شخص دے کھیے کولوں دارے نکل آسن

جنتاں دریا کوں بھا لگدی کھڑی ہے
اُتھائیں وتی کوں ڈھا لگدی کھڑی ہے

میڈی 'لاد شاید بچ نہ سکی
زمانے دی ہوا لگدی کھڑی ہے

اے دنیا کیا توں کیا پہلے تاں کوئے نہی
اے دنیا کیا توں کیا لگدی کھڑی ہے

میں ہن بک ڈو قدم چلداں تاں گلپداں
بھرانویں دی دعا لگدی کھڑی ہے

حسین اپٹے دی ہر کوئی خیر منگے
اے نگری کربلا لگدی کھڑی ہے

ساکوں اوں راہ کنوں گزاریا گئے
چھوں لوکیں کوں سڈ کے ماریا گئے

اے تاں بی گالء وک نمی سکدا
کتنی واری میکوں ملاریا گئے

میں بہشت اچ وی زل گیاں شاید
میڈا کمرہ کتھاں اُساریا گئے

گال میڈی تاں کھمب جتی ہوی
کاں بٹا کے اُوکوں اُڈاریا گئے

جے اے نگری امن دی نگری ہے
بندے بندے کوں کیوں ازاریا گئے

اساں بترے ہوئے ہیں بتریں دے
ساکوں ہر جاہ تیں کیوں نتاریا گئے

ٹر پے ہیں تاں یاد کیا آسی
ساکوں گولن مگر خدا آسی

باقی رشتے تاں ناں دے رشتے ہن
یاد آسی تاں صرف ما آسی

اوندے چہرے تیں ہوں پسینہ ہے
اوندی خاطر کوئی ہوا آسی

کن پکیندے ددے ہیں کندھیں نال
جیویں کہیں گھر کنوں الا آسی

اُج تاں اُکرس ہے سخت موسم ہے
لوک آہدے کھوون ڈوا آسی

ایں مہریان تھی وی سکدے او
جیلھے آکھاں میں اُرتے آ آسی

روز دا امتحان ماری ہگئے
وت کوئی اج زبان ماری ہگئے

پہلے کھادے زمین کہیں کہیں کون
وت ولا آسمان ماری ہگئے

اج عدالت بری کریندی ہئی
مسیکوں میڈا بیان ماری ہگئے

اے علاقہ کڈاہیں نہ مردا ہا
خان دا خاندان ماری ہگئے

او نہ کہیں دی امان تیں پیٹھن
شہر سارے طوفان تیں پیٹھن

حکم ہووے تاں کجھ الاڈاں میں
لفظ میڈی زبان تیں پیٹھن

شہر ویندن تاں مال ملدا نہیں
لوک خالی دکان تیں پیٹھن

کجھ فرشتے اتھائیں ودے بھردن
کجھ کتھائیں آسمان تیں پیٹھن

سو جھلے دا یقین کہیں کون نہیں
صرف لوکی گمان تیں پیٹھن

میڈا تھیندے اگر نقصان کر ڈے
ذرا بجلی دا سوچج تاں آن کر ڈے

ایمان آلیں دے بارے آپ سوچیں
میڈا مالک میکیوں بییمان کر ڈے

میں سمجھ دی کر کے منت آن سگداں
میکیوں کمرے دا روشن دان کر ڈے

توں گونگا ہئیں فقط آں اوں کریندیں
ایں آں اوں کوں ودھا طوفان کر ڈے

کون گزریا ہے ایں بگلی کولوں
میڈے در تیں نشان ماری ہگئے

اوندے بارے میں صرف سوچیا ہا
او میڈے ڈو جہان ماری ہگئے

لیڈو گزریا ہے بادشاہ کوئی
میڈے گھرو جوان ماری ہگئے

اج نی آیا تاں کل ضرور آسی
یار میڈا ہے ول ضرور آسی

جڈاں لیکر کرینہ تیں پھل آسی
ذہن دے وچ غزل ضرور آسی

میں جو آکھیے اے غیر کیوں آندے
آکھیے سی چل وے چل ضرور آسی

یاد ہن اوندی جھوک دیاں بیریں
انہیں بیریں تیں پھل ضرور آسی

زندگی اج دا خاص مسئلہ ہے
خاص مسئلے دا حل ضرور آسی

میڈے بارے اگر سوچنی تاں بہتر
میڈے بارے کوئی فرمان کر ڈے

عیادت وی کوئی تفریح نی ہوندی
اگر آہگھیں ذرا ارمان کر ڈے

تویاں وستیاں وسا کے روز کھلسوں
ونجا ڈے شہر دل ویران کر ڈے

ہن غریبی خیال کھاندی ہے
ساڈیاں غزلاں وی نال کھاندی ہے

ہن کر نہیں تیں پھل وی نہیں آندے
ہن تاں پیاہوں دی چال کھاندی ہے

ساکوں دشمن دا خوف ہے، کوئے نہ!
ساکوں سنگتیں دی ڈھال کھاندی ہے

ہے نجومی کوئی تاں اوہ چائے
میکوں طوطے دی فال کھاندی ہے

جھنک جیڑی جھلی می وِسری نہیں
تیڑی کاوڑ دی گال کھاندی ہے

اوندی عادت خموش راہن دی
ساڈے کتنے سوال کھاندی ہے

تیڑی شادی دی ویل چائی آئے ہیں
ہک دعا دی ہمیل چائی آئے ہیں

کیا اسماں وی کوئی مداری ہیں
ختم تھی گئے تاں کھیل چائی آئے ہیں

گھروں نکھتے ہیں گھر تاں ولٹا نہیں
ساریں بسترے کوں میل چائی آئے ہیں

روح اُردی ہوئی ہتھیں آئی ہے
جسم اپنے دی جیل چائی آئے ہیں

ہن سچندے ہیں دیر نال آوں ہا
آپ کوں کیوں سویل چائی آئے ہیں

حشر ہے تاں اسماں وی حاضر ہیں
اسماں ساری ڈٹیل چائی آئے ہیں

او تاں آ کے ولیا گیا ہوی
ڈیہہ تاں میڈا پگلیا گیا ہوی

میں بہشت اج وی دیر نال آیاں
میڈا کمرہ ملیا گیا ہوی

او تاں این قافلے دا سنگتی ہا
بھل کے اوڈے رلیا گیا ہوی

جاٹ کے اوں بندوخ نہیں ماری
کارٹوس چلیا گیا ہوی

سرتیں بدلا اوں کھڑا گجے
میں تاں سجھے ثلیا گیا ہوی

ڈھیر سارا سفر کھڑا ہوی
اوں تاں سجھے او گھر کھڑا ہوی

باز دے نال ہئی لڑائی اوندی
چاتی چیز دی دے پر کھڑا ہوی

اڈوں تاریں ترن دا ویتا ہا
تردیں تردیں تاں مر کھڑا ہوی

جیڑھا خود کول وی شینہ سمجھدا ہا
کہیں پچاویں توں ڈر کھڑا ہوی

در تیں آ ڈیکھ سہی تماشا ہے
گئی اتھاں بر دے بھر کھڑا ہوی

یاد ہی تئیں میڈی جدائی وچ
پیلے رنگ دا رومال سیتا ہا

میڈی وتی اگر گزرتی ہی
شہر تیڈا وی بے پریتا ہا

کیویں ملدی مراد دی منزل
تیڈا میڈا سفر کنڈیتا ہا

اوں ڈکھجے تاں چپ چپتا ہا
میڈا ہمزاد ہوں جھینا ہا

کل تاں اوں اپٹے ست سہیلیں نال
ہک اچھواں سلام کیتا ہا

زخم دین تاں چلول انگلیں دی
درد وی ہا تاں بے اذیتا ہا

زندگی نامراد کوں اساں
حشر تائیں گھیل گھیل نیتا ہا

سوچیں دی سکرات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں
ہنجوں دی برسات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

ڈاڈھے لوک تاں پچے تلے ریت جو ہن
لوکس دی اوقات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

یا ست رنگی پینگھ تیں لالاں کردیاں ہن
یا گدرے حالات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

اٹے بارے این پک لفظ آلیا نہیں
شیشے دیوچ وات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

زندگی مختصر ودی ہوئی
گھر دی شے ہے تاں گھر ودی ہوئی

غور دے ناں ڈیکھ منہ میڈا
کوئی پہلی تاں تر ودی ہوئی

چندر دے پڑ مرٹ دا ویلھا ہے
چاندنی در بدر ودی ہوئی

ساڈے دم ناں شہر دی رونق
ساڈی وتی تاں بر ودی ہوئی

آج دا اخبار جانچ کے ڈیکھیں
آج تاں ساڈی خبر ودی ہوئی

کہیں دے لب تیں ایتھاں دعا کائے نی
ایویں لگدے ایتھاں خدا کائے نی

ہن اندھاری دی دھوڑ منہ تیں ہے
لوک آہدے جو ہن ہوا کائے نی

شمیں اپٹے مقام تیں بیٹھین
آج بزار اچ تاں چل چلا کائے نی

شہر دا شہر سم گئے شاید
لوک گونگے وی نہیں الا کائے نی

کیا غزل اہٹی موت مر گئی ہے
ہن تاں غالب غزل سرا کائے نی

پہلے سنویں سنجھ دا روٹ ہوندا ہا
ہن اہٹی ادھ رات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

کچھ حضرات جو ساکوں ڈیکھ کے کھلدے ہن
اساں کچھ حضرات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

تیڈے در تیں دستک کیڈی اوکھی ہی
تہوں تیڈی خیرات کوں ڈیکھ کے کھلدے ہیں

میز، کاغذ، قلم اوئیں لا تھن
میڈے اندر دے غم اوئیں لا تھن

توڑے ہک ڈو قدم دی تھی ہئی
اڈھے ہک ڈو قدم اوئیں لا تھن

اوں تاں جتیاں سوا کے پاتیاں نہیں
ساڈے ادھڑیے ہوئے جم اوئیں لا تھن

ادھ ادھوڑے خیال ڈھک سارے
رات! جلدی نہ دھم، اوئیں لا تھن

تیڈے مندر کوں نندر آ گئی ہے
ساڈے خالی حرم اوئیں لا تھن

میں جو آکھیے ملو کڈا ہن آکھیں!
یار میڈے تاں کم اوئیں لا تھن

آبشاریں کوں شور کھا ویسی
میکوں بنوں دا زور کھا ویسی

سدھے سادے فقیر ہیں اسال
اوکوں اندر دا چور کھا ویسی

توں تاں اپٹا پتنگ اڈیندا رہ
راہ ویندیں کوں ڈور کھا ویسی

کچھ تنوریں توں بھور میل آیاں
پال روئیں دی بھور کھا ویسی

خان دتی دا پھوں سیانا ہے
رزق پیڈا چھچھور کھا ویسی

موت دھاس توں جو مردی ہے
میڈی روح کوں اکور کھا ویسی

اپٹا چولا آپ چریندے سیندا ویندے
بندہ بندہ مردیں مردیں چیندا ویندے

ایویں لگدے پیسے کہیں اسمان توں ڈھاسن
کھیے دیوچ جو کجھ ہے خرچیندا ویندے

ہر دل دیوچ ڈھم دھالاں اپڑیاں ہوندن
اندری اندر ہر بندہ پریندا ویندے

میں ایس چپ کوں اپٹے نال چہباڑی پھر داں
میڈا سایہ میڈے نال گھلیندا ویندے

کے یاریں دیاں دیداں ڈیکھو یاں ہن
چکڑیاں اپڑیاں امیدیاں ڈیکھو یاں ہن

مہانگا عشق گھن آئے ہیں بزاروں
اساں پہلیاں خریدیاں ڈیکھو یاں ہن

نکلدا نہیں گھریں توں باہر کوئی
اساں اتجھاں وی عیدیاں ڈیکھو یاں ہن

اوندے اتبار تیں ماریے گئے ہیں
اوندے وعدے وعیدیاں ڈیکھو یاں ہن

لئیے ہیں حشر دیوچ بے حسابے
کئی کھاتے رسیدیاں ڈیکھو یاں ہن

میں آج اوندی محفل آیاں ڈکھ کے آکھیں
اے بندہ اتھ گندا ہیلک تھیدا ویندے

لوک کتاباں پڑھن پگال سمجھدے کوئنی
ساڈا پورھیا لوٹ پلہتھن تھیدا ویندے

کوئی اپنے انگنیں دے وڈھے گنزدیں گنزدیں
روندیں روندیں کھل کولوں لہٹیدا ویندے

میں حیران ہاں اتے بندے کتھاں کرکن
ایں دھرتی دا ہک پاسہ پتریندا ویندے

چھپیاں ہو یاں کتاباں

ہنجوں دے ہار
ڈکھدی جج
کالے روہ چئی برف
ورقہ ورقہ زنجی
لیرو لیر پچھانواں
اٹھواں اسمان
بے انت

اقبال سوکڑی

Retail Price

400.00

سوکڑی صاحب دی غزل دی زمین جاگدی ہے تیں اسمان روشن تیں چمکیلا ہے اے شعری کائنات نا تمام ہے تیں نہ کہیں کن فیکون دے عمل دانہیجہ ہے بلکہ اے کائنات ستر سالیں دی شدید محنت، ریاضت، مطالعہ، مشاہدے تیں تجربے دا نچوڑ ہے مکمل ہے بے عیب ہے تیں لافانی ہے تیں نال فنا دے خوف توں وی بے نیاز ہے ایندے ذرے ذرے یعنی ہک ہک لفظ توں سوکڑی صاحب دی فکر دی خوشبو آندی ہے جیڑھی دل تیں دماغ کوں مسحور رکھیندی ہے تیں ڈاڈھی چس ڈیندی ہے ایں کائنات دے رنگیں کولوں سوکڑی صاحب دی صورت جیڑھی قارئین دے اگوں بنڑدی ہے اونہ تاں پُچپ چُپیتی ہے تیں نہ بہوں جیتی ہے دور کنوں اُچھلواں سلام کریندی ہے تیں نہ کہیں دے ڈھاندے مکان اچ سم ویندی ہے بلکہ بین بین رہندی ہے حوصلے ونڈیندی ہے زمین زادیں کولں جگیندی ہے تیں جاگدے راہن تیں اُکسیندی ہے تیں پوری طاقت نال ڈسیندی ہے ”زمین جاگدی ہے“۔

سوکڑی صاحب دادھرتی واسیں کولں اے ڈساون ضائعونئیں ویندا بلکہ اُنہیں دے ایں الاکوں پھل لگدن تیں اے پھل ڈیکھ کرائیں او خود کتنا خوش تھیندن ایندا احساس وی اُنہیں دے ہی کلام دے وچوں ساکوں ملدے۔ خوش تھی کرائیں اپنی ریاضت تے محنت دانہیجہ ڈسیندن کہ لوک جاگیے تاں اسمان خالی ملیے۔ ولا مخلوق جیون پئے گئی ہے، اوڈو کائنات پئی گاندی ہے سی۔ کوئی سُر جھئی سُرڈیون پئے گئی ہے اللہ تعالیٰ سوکڑی صاحب کولں ہمیشہ خوش رکھے تیں خوشیاں ونڈاون دے موقعے ڈیندا رہوے

شکیل احمد
تونسہ شریف

urdusukhan@hotmail.com
nasirmalik.01@gmail.com
https://twitter.com/urdusukhan
https://www.facebook.com/urdusukhancom-13655273080951/

www.urdusukhan.com

ISBN
9 789697 430109 >

ART LAND, Chowk Azam, Distt. Layyah (Punjab) Pakistan

This PDF is Created By
www.SaraikiKitabaan.blogspot.com

Edited By
FoMi BaLOch

Contact

Whatsapp
03449381525

Facebook
www.facebook.com/SadiBethak

Special Thanks
Malik Imtiaz Ahmad Saghir

سرائیکی کتاباں دی ویب سائٹ

بہوں سارے مشہور شعراء کرام دیاں کتاباں اپلوڈ تھی چکیاں ہن پڑھنڑو کیتے
ویب سائٹ تے تشریف گھن آو

www.SaraiKitabaan.com

تمام دوست تعاون کریں اگر ہمیں کن پی ڈی ایف کتاباں ہوں تاں ساکوں وٹس ایپ کریسو
اگر پی ڈی ایف بنو کہ کتاب ساڈی ویب سائٹ تے اپلوڈ کروا دتھاں چاہندے وے تاں کتاب
پوسٹ آفس دے ذریعے بھیجو۔

ضلع ڈیرہ اسماعیل خان تحصیل پرواڈاک خانہ درابن خورد بمقام روڈہ شریف

ملک امتیاز دھپ ولد ملک عالمشیر دھپ 03459855934

ویب سائٹ ایڈمن
فومی بلوچ

03449381525

(For Whatsapp & Call)

FB / SadiBethak